

עלי מרפא
שער הגליון
יין הנגדי
למעשה
בני היכלא

- מי ניצח??
- המטרה העליונה: לחיות בגלות
- גדולים במיתון
- בין הזמנים ואוצרותיו
- בוכות מי הוא ניצל?

התורה הזמנית:

- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עומק הפרשה
- חנך לנער
- שאל בני
- הלכה פטוקה
- תורה בה: פרק טיום
- הידושים מתוך החיים
- אהבת חינם - מה?
- הישועה שמסתתרת אחרי החורבן
- ההודמנות של בין הזמנים
- איך מנצלים את בין הזמנים?
- הלכות תפילת הדרך א

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

נתחם ותחזק עצמך על ידי הדיבור!

מכתבי מוהר"ת פ"ח

... אך העצה הפשוטה לזה - לשמוע הזכרון - הוא על ידי הדבור פה, כי הדבור יש לו פה גדול מאד, ועל ידו מנצחין בכל המלחמות. וכמו שלענין הזכרון הפשוט, כגון לזכור למדו, צריכין לחזור פרקו במיני פמה ופמה פעמים, כידוע בחוש, כמו כן לענין הזכרון הזה שהוא העקר, צריכין לחזור בפני הזכרון הזה, הן בינו לבין עצמו - לדבר לעצמו דברי מוסר בכל יום, מה יהיה תכליתו לעולם הבא ומה יהיה סופו לנצח וכו', וכן לדבר עם חברו בזה, כי הדבור יש לו פה גדול להזכיר את האדם, בבחינת 'כי מדי דברי בו זכר אצרכי'.

ועקר נצחון המלחמה של זה העולם, שהוא מלחמה ארוכה מאד מאד בלי שעור - עקר הנצחון הוא על ידי הדבור, שהוא הכלי זין של ישראל, כי אין פוחנו אלא בפה. וזה בחינת "למנצח" שהתחיל דוד המלך ע"ה רב המזמורים שבתהלים, ופרשו בפשוטות: "למנצח" - שהוא למי שרוצה להיות מנצח בזה העולם - יאמר זה המזמור וזה המזמור וכו', והבן היטב.

וכן צריך כל אדם אפילו במדרגתו השפלה, לדע ולהאמין, שבודאי הוא מנצח הרבה על ידי כל דבר דבורי של שירה והתבודדות וכו' שאומר, כי זהו נצחון נצחיו, שנשאר לעולמי עד ולנצח נצחים.

ואם יהיה חזק בזה, שיעד שתצא נפשו יעסק בזה, יהיה איך שיהיה ויעבד עליו מה - בודאי יצא המלחמה בהסדו הגדול.

נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לחדש	ליקוטי תניינא	ליקוטי הלכות ח"ג	משנה ברוה"א	דף היומן כתובות	ימי מוהר"ת
שבת	טז	ג.	קסט	צה.	לח	ר"ט ה
א	יז	ב:	קע	צה.	לח	ר"ס ו
ב	יח	ה.	קעא	צה.	מ	ר נפלא א
ג	יט	ד:	קעב	צו.	מא	ת"ש ספ"א
ד	כ	ה.	קעג	צו.	מב	א
ה	כא	ה:	קעד	צו.	מג	ב
ו	כב	ו.	קעה	צו:	מד	ג

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן ס"ה

לסיפור הזה יש סוף טוב

אנו חותרים כל חיינו אל היעד, ולמפרע מתברר שהיעד נברא מתוך החתירה אליו. כשאתה מתפלל ומייחל, כבר נושעת.

ולהיות אור לגויים. ובעצם גם הנקודה הטובה שבנו, נקודת היהדות, היא תמצית שעתידה להתפשט ולכבוש את כל מציאותנו. הכלל הוא שהקדושה נועדה לא כדי להתבצר בגבולותיה הטבעיים, אלא "ללמד על הכלל כולו יצאה", לכבוש ולנחול את הכל. ואם אנו איננו עושים זאת, הגלות תעשה זאת

למפרע מתברר שהגלות מביאה את קדושת היהדות לכל פינה. ובאותה מידה מתבהר שגלות הנפש וגעגוענו לגאולה ממלאת את כל פינות חיינו.

עבורנו.

נחמו, נחמו

שאלנו כמה נתנחם, ויש שאלה קודמת: מה הועילה לנו האבלות? ישבנו לארץ והתפלשנו בעפריים, לשם מה? התשובה גנוזה בעפר בו התאבקנו.

משנחרב הבית נשאר רק העפר והאפר. כאשר מגרשים אותך מבתך ומארצך אין לך אלא לשוב ולחפש ולסלול בעפר את דרכך חזרה. ובעצם לשם כך גלינו. גורשנו מהשלוה ונחרב ביתנו משום שארץ ישראל וקדושת בית המקדש חייבים להתפשט בכל הארצות. "כי הרחקתים בגוים וכי הפיצותים בארצות ויאהי להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם". הרחיקו אותנו כדי שנעשה 'הפצה', שנמצא בכל התפוצות מקדש מעט - התקדשות מועטת, והיא תהיה השגירות של הקדושה.

כל יהודי מגלותו הפרטית ומרחיקו האישי, סולל את דרכו אל הארץ ואל נקודת יהדותו. והנה העולם נחרש שבילים-שבילים, ומכל הארצות אנשים משתוקקים לקדושת ישראל. מכל קצוות תבל ומכל פינות החיים אנשים חופרים באדמת טרשים ומבקשים את נשמתם.

למפרע מתברר שהגלות מביאה את קדושת היהדות לכל פינה. ובאותה מידה מתבהר שגלות הנפש וגעגוענו לגאולה ממלאת את כל פינות חיינו בחיפוש אחר השם. על סמך היסוד הזה מבקש הנביא מאיתנו להתנחם. הדרך בעצמה מנחמת, כאשר אתה מתגעגע, וכאשר אתה קובע את מושבך בתוך התפילה, גם אם התפללת חמש מאות וחמש עשרה תפילות ולא נענית, הרי זכית להתפלל.

סיפור צריך להיאמר טוב. נסכים להאזין במתח ולשאת תפניות בעלילה בתנאי שהסוף יהיה טוב. עוברים עלינו כל מיני דברים ואנו מצפים לישועה, בינתיים עליות וירידות, העיקר שהסוף יהיה טוב. לא כן בפרשת השבוע. משה רבינו מספר על השתדלויותיו העל-אנושיות להיכנס לארץ הנחשקת, ועל הרגע שהוא כמעט זכה לבוא בשעריה. חמש מאות וחמש עשרה תפילות התפלל כמניין "ואתחנן", ואנו ממתנינים לסוף הצפוי - אישור כניסה. אבל האישור לא ניתן.

בל נשכח, זה האיש משה שפודה את ישראל מהשמדה, מוריד מן ושלי, ומוציא מים מסלע, מקבל תורה. והנה דווקא כשמבקש עבור עצמו, תקט"ו תפילות אינן פותחות שערים. והשאלה מתעצמת: אם האיש משה לא פעל במאות תפילותיו, מה אנו אזובי הקיר אמורים ללמוד מכך על סיכויינו? שאלה נוספת: בשבת נקרא "נחמו, נחמו עמי". רק בראשית השבוע ישבנו לארץ וביכינו את גלותנו, האם התבשרנו על גאולה שאנו נקראים להתנחם?

דרך לארץ

היעד של כל עם ישראל זו ארץ ישראל, והיעד של כל יהודי היא נקודת יהדותו, אבל אי אפשר להפריד את הארץ מהדרך אליה, ובלתי אפשרי להפריד את הקדושה מהדרך אל הקדושה.

במה דברים אמורים? בתורה ע"ה מלמד רבינו את סוד "הדרך לארץ ישראל". מלבד קדושת ארץ ישראל יש קדושה נעלמה דווקא בדרך אליה. בעשרים ושש הדורות שקדמו לקבלת התורה, לפני שהתורה התלבשה באותיות ובגווילין היא הוצפנה ב"דרך ארץ", דהיינו בעשרה מאמרות שמקיימים את העולם הטבעי. בתקופה זו ניזון העולם מאוצר מתנת חינוס.

ארץ ישראל היא מקום הקדושה, אבל כשם שקדמו לתורה עשרים וששה דורות כך קודמת לקדושת הארץ, קדושת הדרך. אי אפשר להגיע לארץ מבלי לסלול אליה דרך, ואת העבודה הזו עושה כל יהודי בעצמו, מתוך גלותו.

דרשו חכמים "עתידי ארץ ישראל שתתפשט על כל העולם", כלומר הארץ היא נקודת תמצית שתכליתה להטיל את עצמה בכל האוקיאנוסים והארצות ולהפוך את כל העולם לקדושת ארץ ישראל. גם עם ישראל הוא תרכיז שתפקידו לכבוש את כל העמים

הנח הנצחי של הצדיקים

רבי נתן מקשה: מצד אחד כתוב בתורה שמשה רבינו אמר: "כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון". ומאידך, בסוף כתוב: "ויעבדו ישראל את ה' כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים". כלומר, שכל זמן שיהושע היה חי - לא היה שום פגם, ואפילו בימי הזקנים שחיו אחרי מות יהושע גם כן לא היה שום פגם. נמצא, שמשה רבינו אמר "כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון" אבל המציאות הייתה שונה לחלוטין! שהרי בכל השנים שבהם חיו יהושע והזקנים שאחרי יהושע כתוב "ויעבדו את ה'" ורק כשנפטרו - החל העם לעבוד עבודה זרה. שזה רק מאוחר יותר, אזי לפי הכתוב בספר יהושע, יוצא שהמציאות בפועל הייתה הפוכה לגמרי ממה שמשה רבינו צפה! היתכן?! וכעין זה הקשו גם בגמרא.

הגמרא מתרצת: שרב שמשאיר אחריו תלמיד - זה נחשב כאילו לא מת! משה רבינו הרי השאיר אחריו את תלמידו יהושע, ולכן חשוב כאילו לא מת; רבי שמשאיר אחריו תלמיד הרי הוא כאילו לא מת כפשוטו ממש! כך הוא תירוץ הגמרא.

וקשה: מדוע? ויותר מזה: לומר שאחרי הסתלקותו של משה לא היה שום פגם רק בגלל ש'כאילו לא מת'? ומה אם הוא לא מת?! הרי אפילו בחיינו כבר הין בבחינת תשחיתון?!

בספרים הק' מתרצים: כל עוד משה היה בחיים חיותו, הוא לא היה יכול לגלות גדולתו. ואפילו לתלמידו ליהושע לא היה את העוז לדבר מגדולת רבו כל עוד הוא חי. אבל, אחרי שמשה נפטר, פתח יהושע את פיו והודיע לכל מי היה משה רבינו!

רואים שאחרי ההסתלקות, גדלה מעלתו של משה עוד יותר מבחינו!

ואכן רבינו אומר שה'פי שניים' הוא הכל בכוחו של רבו, אף שרבו באמת גדול יותר!

בליקוטי הלכות מפרש רבי נתן את הפסוק הזה כך: "כי ידעתי כי אחרי מותי": אם אתם תחשבו ותדמו בנפשכם כי אכן כעת הוא 'אחרי מותי', אזי יתקיים בכם: "השחת תשחיתון" רח"ל. נורא נוראות!

נצור לשונך הלכות רכילות

לספר לאדם שנאמר עליו דבר 'דו משמעותי' התלוי באופן האמירה, או בטון המדבר, כגון: 'איפה אפשר למצוא אש, כי אם בבית פלוני', או 'פלוני הוא צדיק יסוד עולם', או 'צדיק תמים', אם המספר אומר שזה נאמר באופן הטוב או בטון טוב, מותר, ואם המספר אומר שזה נאמר באופן הרע או בטון שיש בו לעג [אף שבאמת לא היה כן] אסור, משום רכילות.

ואם המספר אומר שנאמר באופן בינוני או בטון בינוני, אם המספר היה מספר באותו אופן לפני האדם שאמר הדבר, מותר, ואם לא, אסור. אם השומע אדם נרגז [שתמיד דן אחרים לכף חובה, וחושד שרוצים רק רעתו] או שיש מתיחות ביחסים שבין השומע לאדם שעליו מספר, אסור לספר אפילו באופן הטוב, כי יש לחשוש ששומע כזה יחשוד שבאמת אמר באופן הרע או בטון של לעג, ויתעורר ריב או שנאה ח"ו.

קיצור הל' לשה"ר, דיני רכילות פרק ב' סעיף ד

ועל-כן מתחילין הפרכה לברך וכו' באהבה
פי זה העקר בחינת אהבה ושכום שהוא
בחינת הארת הרצון: ליקוטי הלכות, ברכות השחר, ה' צ"ה

בבין הזמנים אפשר...

בפועל איזה מצווה או עבודה, יש לזכור את הבורא שהוא נמצא עמו ואצלו, ולא להסיח דעת מה', מתוך פחד שאם יחשוב מהבורא ממילא יצטרך להזדזז לעשות איזה עבודה.

בבין הזמנים אפשר להתרגל להכניס את מציאות הבורא, בכל שיחה ודיבור סתמי שמדבר.

בבין הזמנים מתחזקים באכילה בדרך ארץ על פי שולחן ערוך גם במקומות ובזמנים של טיול ונסיעה.

בבין הזמנים מתחזקים להתקרב לה' על ידי שימת לב בכוונה בשעת אמירת ברכות הנהנין, וברכת המזון, גם בזמנים ובמקומות של טיול ונסיעה.

בבין הזמנים מתחזקים יותר במצוות 'ולא תתורו' - להתחזק בכל תוקף המלחמה לשמור את העיניים בקדושה.

בבין הזמנים מבינים שהצעקה של רביז"ל שצעק בתקופה זו של בין הזמנים תק"ע 'גיוואלד, אין יאוש בעולם כלל', אינו רק צעקה של המיואשים מחייהם ר"ל, אלא הוא צעקה לא להתייאש מיראת שמיים פשוטה. לא להתייאש מלהיות קרובים להשם יתברך גם בזמנים בהם לומדים פחות מהזמן הרגיל.

בבין הזמנים יכול כל אברך כולל או בחור ישיבה להתחבר לתורה באופן של 'לימוד במקום שליבו חפץ'. אפשר להעשיר את הלימודים בעוד חלקי התורה שאינו רגיל בהם בזמנים רגילים. בבין הזמנים הוא זמן בו אברך או בחור המתקשה מחמת סדרי היום של הכולל או הישיבה, להשתדל בקימת חצות, לפנות בוקר ולהתפלל בהשכמה ככל שיכול, וכמובן להתבודד.

בבין הזמנים יכול האדם להרגיל את עצמו לקבל חיות מהתורה הנעלמת בכל דבר בעולם. כי יש תורה באתגליא, שהוא התורה שלומדים ומקבלים חיות מעצם הלימוד, ויש תורה נעלמת שהוא להחזיק את עצמו ביהדות פשוטה בכל עסקי החול שעושה.

בין הזמנים הוא זמן בו אפשר להדבק בהשי"ת גם למעלה מהזמן, כי באמצע ה'זמן' עבודת ה' הוא בתוך גבולות ברורים של זמנים מסודרים, אך בבין הזמנים לומדים להיות קשורים לה' גם כשהזמנים לא ברורים, ולא מקיימים מצוות המוגבלים בזמן מוגדר.

בבין הזמנים מתחילים להעריך כל מצווה, לשים לב להיות קשור לבורא במחשבה ובשמחה מתוך אמונה בקרבת ה'. וגם בשעה שאינו מקיים

הליכות

שיחות ומנהגים

אין יאוש בעולם

דער אויבערשטער איז אזא מין רחמן, ער איז אזוי גרויס, אז קיין שום יאוש איז נישטא! זייט אייך ניט קינאש! - "תורה ע"ח התורה של 'ואתחנן' בליקוטי תנינא אמרה רבינו בשבת נחמו האחרון, רבינו כבר היה דר באומא, ואז צעק רבינו: אהה! אל תתיאשו! אהה! אהה! השם יתברך הוא כזה רחמן, הוא כל כך גדול, ששום יאוש אינו בנמצא! אל תתיאשו עצמכם!". וראה בחיי מוהר"ן סימן מ"ט: "ומשך מאוד תניב 'געוואלד', כדרך המזהיר וצועק מעומק הלב", "דער לשון 'ומשך מאד' - אזוי ווי מען איז מרמז רמזים, מען קען נישט אזוי פיל רעדן מיט דיר, איז מען מרמז ג-ע-ו-ו-א-ל-ד-ד - זייט אייך ניט קינאש!" - "לשון זה שמביא מוהר"ן 'ומשך מאד' - הוא כמו שמרמזים רמזים, אי אפשר כל כך לדבר עימך (ולהסביר לך העניין), על כן מרמזים ומושכים וצועקים לך ג-ע-ו-ו-א-ל-ד-ד - אל תתיאשו!". (רל"י).

(שי"ש ק"ח סימן תשמג)

מאמר 'תהלה לדוד' נאמר ב'שבת נחמו שנת תקס"ג, והמתיק בתוכו פירש הפסוק 'נחמו נחמו עמי וכו'', 'נחמו נחמו' הינו תריין צדיקים, צדיק עליון וצדיק תחתון וכו' כמבאר ב'לשון החברים, אף אחר כך פשטנו להעתיק את המאמר תהא מקניבת ידו ז"ל, פי מאמר זה הוא לשון רבנו ז"ל פנפוס אצל המאמר בתחלתו, ה'שמיט פירש הפסוק 'נחמו נחמו' ת"ל: 'וה' יודע פננתו ז"ל': (פרפראות לחכמה סימן ב)

פי פאקט אין שום יאוש בעולם פלל, פאשער צעק רבנו ז"ל קול גדול ולא יסף (בזה הלשון): "געוואלד! זייט אייך נישט קינאש!" - ("אהה! אל תתיאשו עצמכם!") - "ומשך מאד תבת" געוואלד! (וכו): (ליקוטי הלכות פסח ט אות כא)

די תורה ע"ח די תורה פון 'אפתחנן' האט דער רבי געזאגט דעם לעצטן שבת נחמו, דער רבי איז שוין געווען אין אומאן, דעמאלט האט דער רבי געשריגן: געוואלד! זייט אייך ניט קינאש, געוואלד! געוואלד!

רבי עושה יהודים

היה זה בשנת תרצ"ג, כשהחליט ר' מוטל יגלניק לעלות לארץ האמונה. באותה תקופה עלה הצורך הנאצי ימ"ש לשלטון בגרמניה, כשאינו מסתיר את שנאתו היוקדת לעם היהודי ואת האידיאולוגיה המעוותת שלו כלפיו.

ר' מוטל, אז אברך צעיר בפולין, שמע באוזני רוחו את קריאתו של רבינו הקדוש לעלות לארץ ישראל, והבין כי שוב אין לו מה לחפש בחו"ל. אמו הלכה לעולמה באותה שנה, ור' מוטל שהיה בן יחיד לאביו, הציע לו שיצטרף אליו, כדי שלא יישאר לבדו בפולין. אביו הסכים והתכונן לסגור את חנות המכולת שלו ולעלות עמו ארצה.

אחד התנאים שהציבו האנגלים לקבלת סרטיפיקט לארץ ישראל - שכונתה אז 'פלשתינה' - היה שברשות מגיש הבקשה היו לפחות אלף לירות. היה זה הון עתק, אך ר' יהושע איגעלניק החל למכור את רכושו ואף חדל להזמין סחורה חדשה לחנות, כדי לחסל את עסקיו לקראת העליה.

"ומה עלינו לעשות לפי דעתך?", שאלו רבי יצחק. "עשרה יהודים צריכים לבחור באחד שהוא יהיה רבי", ענה האב. "ואיך נדע במי נבחר?", מוסיף רבי יצחק ושואל. "שיבחרו אותך, ומה בכך אם יהודים בוחרים באחד שהוא יהיה להם לרבי?"

רבי עושה יהודים - השיבו רבי יצחק קצרות ועמוקות - "יהודים אינם עושים רבי!"

בבוקרו של יום תשעה באב תרצ"ו, לאחר תפילת שחרית כוותיקין ואמירת הקינות, יצא ר' מוטל לדרך עם זוגתו ושני ילדיו, נחמן ישראל בן השמונה ומנדל הפעוט, כשפניהם מועדות לעבר ארצנו הקדושה, לאחר הרבה כיסופים ותפילות לזכות להתגולל בעפרה ולנשק רגבותיה ולשאוב מאווירה הקדוש ולהסתופף בצלה.

לפיך האש החסיד הנלהב ר' יצחק ברייטר הי"ד

רבי יצחק ברייטר ועוד רבים מאנ"ש באו ללוותו. בשעה שהמתינו בתחנה לרכבת שאליה אמור הוא לעלות, הפטיר רבי יצחק: "למעשה תשעה באב היום ואסור לרקוד, אבל כשיהודי עולה לארץ הקודש הרי צריכים לרקוד - אז אנחנו וקודים במחשבה".

שנים ספורות חלפו מאז. השואה האימה הכחידה את כל משפחתו של ר' מוטל ואת משפחת רעייתו. אז הבין ביתר שאת את דברי מורו רבי יצחק "רבי עושה יהודים". "ניצלנו בזכות הרבי!" היה רגיל לומר. "על ידי שצייתנו לדבריו בתמימות, נשארנו בארץ החיים!"

(מקור: ספר אש תמיד תוקד)

דרני נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה כ"ה - התורה הזמנית - מאמר י"ד
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

שְׁפָה לְאוֹת ב' ג': מְבַאֵר שֶׁ, שֶׁשְׂאֵדָם נִעְתָּק מִמְדַּרְגָּה לְמַדְרָגָה, אִזְ צָרִיךְ לוֹ לִיְלֶכֶת דְּרָךְ אֲלוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת כְּדִי לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְתַכְף כְּשֶׁעוֹלָה לְהַמְדִּירָה הַשְּׂנִיָּה, אִזְ נִתְעוֹרְרִין הַקְּלָפוֹת שֶׁבְּמַדְרָגָה וּמִסְבָּבִין אוֹתוֹ, וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ אוֹתָם מִחֻדָּשׁ וְכוּ' עֵינֵי שָׁם. וְאָף עַל פִּי שֶׁשְׂבָר נִשְׁבַּר הַקְּלָפָה שֶׁבְּמַדְרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה וְכוּ', אָף עַל פִּי כֵן כְּשֶׁפְּנִימִיּוֹת שֶׁל הָעֲלִיּוֹן נִעְתָּק מִשָּׁם וְהִצְוִינִית (וּפְנִימִיּוֹת) הַתְּחַתּוֹן עוֹלָה, אִזְ הַקְּלָפָה חוֹזֵר וְנִעוֹר וְכוּ' עֵינֵי שָׁם. וְאָמַר אִזְ בְּזֶה הַקְּשׁוֹן:

וּבְזֶה טוֹעִין הַחֲסִידִים הַרְבֵּה, שֶׁפְּתָאָם נִדְמָה לָהֶם שֶׁנִּפְלְאוּ מִעֲבוּדַת ה', וּבְאֵמַת אֵינִי זֶה נִפְיָה כִּלְכָל, רַק מִחֻמַּת שְׂצִירִיכִין לְעֵלּוֹת מִמְדַּרְגָּה לְמַדְרָגָה, וְאִזְ מִתְעוֹרְרִין וּמִתְגַּבְּרִין מִחֻדָּשׁ הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם הַתְּאוֹת וְהַבְּלִבּוֹלִים וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְהַמְּחַשְׁבוֹת וְהַפְּנִימִיּוֹת כְּנ"ל, עַל כֵּן צָרִיכִין לְהַתְּגַבֵּר בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ לְחַזֵּר וּלְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר הַקְּלָפוֹת וְהַפְּנִימִיּוֹת וְכוּ' שֶׁבְּכָל מַדְרָגָה וּמַדְרָגָה מִחֻדָּשׁ, אֲבָל בְּאֵמַת אֵינִי זֶה נִפְיָה כִּלְכָל כְּנ"ל:

עיקר השכל הוא לידיע שאין כאן נפילה אמיתית רק קליפה הקודמת לפרי

הנה זהו באמת כללות השכל שרבינו מלמד אותנו, וככל שנקבל את האמת הזו, כך יתבטל אצלנו בלבולי המדמה, כי זה עיקר הטעות שבאה מחמת הבלבולים והדמיונות שמתגברים מחדש בכל מדרגה ומדרגה, שנדמה לאדם שהוא נופל בכל פעם מחדש, וממילא הוא נופל ומתייאש, (שזהו באמת טענת הסבי דבי אתונא שאין מה להיכנס לעבודת ה' כי אי אפשר אף פעם להצליח, שהרי כל הזמן רק נופלים). אבל כשאדם תופס את האמת האמיתית הזאת שמגלה רבינו, שבאמת אין כאן נפילה כלל, אזי הוא יכול באמת להתקדם ולעלות מדרגה לדרגה.

אלא שסוף סוף האדם רואה שהוא כן נופל, וזה הכח של המדמה להפיל את האדם, אלא שעל האדם להבין מהו נפילה, ולהבין שהמצב הזה של התגברות הקליפות, אינו מציאות של נפילה, אלא מציאות של עלייה לקליפה הקודמת לפרי, ובקליפה הזו עצמו טמון האור של הפרי, אם רק יבין להתגבר לקלף את הקליפה ולהיכנס אל הפרי, כי עיקר הכח של המדמה לבלבל, הוא מחמת שאדם חושב שזהו המציאות שהוא נמצא בה, מציאות של דמיונות ובלבולים, אבל אם יבין האדם שבסך הכל זה בדרך אל הקדושה והוא רק צריך לקלף את הקליפה הקודמת לפרי, אז יהיה לו הרבה יותר קל, וכמוכן שאין הכוונה שבפעם אחת שאדם יחשוב על זה כבר אין לו עוד נסיונות, כי בוודאי המדמה מבלבל את האדם מאוד, אבל כשאדם חושב על זה פעם אחר פעם, בסוף יוכל לזכות שייהי הדבר אצלו בגדר שכל הנקנה, וכבר לא יתפעל מהבלבולים והדמיונות שמתגברים, [וכמוכן שגם בזה עצמו יש אין סוף מדרגות, כמה אדם חי את זה באמת שאין כאן שום נפילה רק קליפה הקודמת לפרי.

שְׁפָה לְאוֹת ג': וְדַע שֶׁאֵינִי שְׂנִי בְּנֵי אָדָם שְׂוִין וְכוּ', נִמְצָא כְּשֶׂאֲחָד רֹצֵחַ לְעֵלּוֹת מִמְדַּרְגָּתוֹ לְמַדְרָגָה עֲלִיּוֹנָה יוֹתֵר אִזְ הוֹלֵךְ וְנִעְתָּק הָאָדָם הַעוֹמֵד בְּאוֹתָהּ הַמְדִּירָה הָעֲלִיּוֹנָה, וְהוֹלֵךְ וְנִעְתָּק לְמַדְרָגָה הַיּוֹתֵר עֲלִיּוֹנָה וְכוּ'. וְאָמַר אִזְ בְּזֶה הַקְּשׁוֹן:

וְזֶה בְּחִינַת הַרְמָה, מִה שְׂאֲחָד מְרִים וּמְגַבִּיחַ אֶת חֲבֵרוֹ. כִּי עַל יְדֵי שְׂפָה הָאָדָם שֶׁבְּמַדְרָגָה הַתְּחַתּוֹנָה עוֹלָה מִדְּרָגָה לְדְרָגָה, עַל יְדֵי זֶה הַגְּבִיחַ וְהָרִים אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁבְּמַדְרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה, לְעֵלּוֹת לְמַעְלָה עֲלִיּוֹנָה יוֹתֵר. וְכֵן חֲבֵרוֹ דְּחִבְרוֹ הַגְּבוּחַ עוֹד יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ, עוֹלָה עוֹד יוֹתֵר לְמַעְלָה, וְכֵן לְמַעְלָה לְמַעְלָה, כִּי אִי אֶפְשָׁר שִׁיְהִי שְׂנִי בְּנֵי

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:
על איזה עצה בעבודת ה' היטה רבינו בידי הקדושה בתשוקה נפלאה, שרצונו חזק שנלך בזה? על תורה רפ"ב, בה מלמד אותנו רבינו ז"ל לחיות עם הנקודות הטובות. עלים לתופה. רע"ט

הזוכה: יצחק וייסמיש בית שמש
הזוכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור ספרי רבינו
ע"ה

אדם במדרגה אחת פנ"ל:

עניין ההרמה מלמטה ומלמעלה

בזה מבואר דבר נפלא מאוד שבכל פעם שהאדם מתעורר ועולה מדרגה לדרגה, באיזה בחינה שהיא לפי מדרגתו, כי אפילו בשאלת תחתית יש אלפים מדרגות, ובכל פעם שעולה מדרגה לדרגה, הוא מעלה את כל מי שעליו, כי כל נשמות ישראל הם בתכלית האחדות, עד שעלייה של כל אחד גורמת עלייה לכל מי שעליו ואף לגדולי הצדיקים שהם בתכלית המדרגה העליונה.

ואמנם ביתר עומק יש בזה בחינת אתערותא דלתתא ואתערותא דלעילא, כי מצד אחד עיקר ההרמה תלויה בתחוננים, שכשהם מתעוררים במקומם ועולים מדרגה, בזה הם מעלים את כל מי שלמעלה מהם, אבל בפנימיות הדברים, ההארה הזו בעצמה למקומם, שנותן להם את הכח לעשות את העלייה הזו, היא מכח מי שכבר זכה לשלימות המדרגות, שהוא עבר בכל המדרגות, והוא מאיר בכל המדרגות את בחי' ההארה שהאיר בבית המקדש, ועי"ז הם מתעוררים למטה במקומם, וכפי שנתבאר לעיל באות ג, ונבאר כאן עוד מעט.

כי הנה רבינו ממשיל את העניין לעולמות שמלבישים אחד את השני, ותמיד כשיש לבוש חיצוני לעולם פנימי, אף שהאתערותא דלתתא תמיד בא מלמטה, אבל פנימיות האור נמצא ע"י העולם הפנימי, וכן בעניינינו, אף שמצד אחד הכל תלוי באתערותא דלתתא של העומדים במדרגה התחתונה [וכדלקמיה]. אבל הכח שלהם להתעורר מלמטה הוא מכח פנימיות האור שמאיר כאן, [ובאמת זה עניין עמוק ששייך בכל עניין של אתערותא דלתתא ואתערותא דלעילא, שתמיד גם האתערותא דלתתא יש בה גם בחינת אתערותא דלעילא, וכן להיפך, ועניין זה מבואר בדברי מוהר"ן בכמה מקומות ואכמ"ל, ובאמת עניין זה מתבאר גם במה שמזכיר רבינו שהקליפה לא שמה לנגד עיניה את מה שהעליון שבר כבר את הקליפה, ולכאורה אינו מוכן מה ההדגשה בזה, ומשמע מזה שאילו הקליפה היתה שמה לנגד עיניה נקודה זו שהעליון כבר שבר וחבל בה, ממילא היתה מפחדת להתחיל עם התחתון, והיינו מחמת שהתחתון מקבל אור מהעליון, ויש לזה עוד מקורות במאמר ואי אפשר להאריך כאן עוד].

אחר שאמר מאמר הנ"ל, וישם מכנה וקרא כל תאוות היצר הרע בשם כח המדמה. אמר אז: צריכין לקרא לו ולכנות לו שם אחר, הינו להפעל דבר והיצר הרע צריכין לקרות אותו בשם אחר, דהינו שלא לקרותו עוד בשם יצר הרע, רק בשם כח המדמה. ואמר זאת בדרך שחוק, אבל הבנתי שהיה לו בזה בנה שלמה, ולא זכיתי להבין בנותו בזה:

צריך לקרוא לו מדמה

רבינו מגלה בזה שצריך לקרוא ליצר הרע שם אחר, ומוהר"ן מציין שאמר זאת בדרך שחוק ושהיה לו בזה בונה שלימה, ובוודאי אין איתנו יודע עד מה, אבל מה שניתן להבין מעט מתוך כללות המאמר, הוא שבזה עצמו שמבינים שעיקר היצר הרע הוא המדמה, בזה עצמו מתגלה עיקר העצה והכח להתגבר על היצר הרע, כי עיקר הכח של היצר הרע הוא זה עצמו שמתגבר בכלובים ודמיונות, וככל שאדם זוכה להבין את הידיעה האמיתית הזאת שהכל הוא רק דמיון וקליפה הקודמת לפרי, ואין כאן כלל נפילה וירידה, בזה עצמו מתבטל עיקר הכח של המדמה, ואף שבוודאי הנסיון נשאר נסיון, אבל עיקר הנסיון הוא הטעות הזאת עצמה שטועין בה החסידים הרבה שנדמה להם שנופלים בכל עת, וכפי מה שזוכים לקבל את השכל האמיתי הזה מהצדיקים, כך באמת מתבטל הכח של היצר הרע, ולכן זה שחוק, כי באמת הצדיק שזוכה לשלימות בירוד המדמה רואה איך שזה דמיון ואין כאן שום שמץ של אמת, וממילא בוודאי שזהו שחוק, ועבודתנו הוא לקבל ממנו את האמת הזאת שאכן הוא שחוק ואין לנו להתבלבל כלל מכל זה.

אי"ה שבוע הבא יתחילו המאמרים בתורה ס"ה

רק לספר לך על גאולה בקצה השני של היקום וההיסטוריה, בעל השדה מגלה לך שאתה מצפה על התיקון - שאתה ציפוי לגאולה והיא נמצאת בתוכך, וכמו שהזהר מסביר בפרשת בלק.

ולכן כבר טבוע לך בנפש שבכל פעם שיש לך יסורים ח"ו, אתה עוסק את עיניך כדי שלא להסתכל על העולם הצדדי, אלא להתחבר לתכלית שאתה מחובר אליה כבר בכח בעל השדה. ומי שיתבונן ימצא שבכל תורה של רבינו הוא יגלה לך שמצד אחד אתה אמנם בגלות, ואולי אפילו נשמתך ערומה. אך תדע שמצד שני יש בך בתוכך כבר נקודה של גאולה, ובעל השדה מתעסק בגילוייה ותיקונך הנצחי, ועליך רק להתחבר לנקודת הנחמה והגאולה שבך, ולצפות לבעל השדה.

משה פייר בת ים

רק בעולם העתידי, אלא התכלית נמצאת איתך כעת אם רק תסכים להתבטל בשעת היסורים למציאות הגאולה שקיימת כבר עכשיו, ותדע ותאמין שיש שדה עם גידולים יפים ונאים מאד שאתה אחד מהם, ויש בעל השדה שעוסק בתיקונך והכל טובת האילנות.

וכשמסתכלים כך על החיים, אז גם כשהחיים ליסורי העולם, אפשר להתחבר לנחמה ולאור התכלית, בידוע שזה קיים כאן ועכשיו ואפשר להתקשר למציאות זו בכל רגע נתון בכח ההסתכלות על כל הפעמים שזכית לאיזה הרגש דקדושה - שזכית להתחבר לתכלית, ואתה יכול לשאוב משם מימי דעת התכלית כדי לרפא את נפשך.

לא בכדי נקרא רבינו בשם רבי נחמן, כל עניינו הוא להביא לך את הנחמה שזה אור התכלית והגאולה גם כשאתה בתוך הגלות והחורבן. ולעומת כאלה שיודעים

לכבוד מערכת עלה לתרופה שלום רב ב"ה התחלנו תורה חדשה, תורה ס"ה, תורה שהאור שלה מלפף כל מי שרק קצת מקשיב למילים, וכדרך קודמי שקישרו ענין התורה הזמנית לתקופה, אנסה גם לשתף בהארה שעלתה לי בענין הנחמה. בפשטות, הנחמה ענינה הוא שאדם רואה מולו רק צער חורבן ואבל, והוא שקוע בזה עד צווארו, ותפקידו של המנחם זה לגשת לעולם העתידי שמלא בשורה, ושם הכל שמחה, והוא מביא משם את הבשורה לאוזני האבל, והאבל מתחבר לזה ואז כבר אינו מונח בצרה, כי הנחמה ממלאת את נפשו.

אך לכאורה אור הבנין והשמחה אינו קיים במציאות, אלא הוא רק שמועה מהעתידי.

ולכן קשה להתחבר לנחמה. בתורה ס"ה רבינו מגלה לנו בתוך בעל השדה שעוסק בתיקונינו, שהבנין ואור התכלית אינו קיים

חיזוק ללימוד ליקוטי מוהר"ן (כז)

טעם גן עדן

אל תפחד לחדש!

ולכל חלישות הדעת. אלא שהם גנוזים בתוך התורה, והאדם צריך לחפש ולחדש בהם, ועל כן צריך שיתרבו הרבה ספרים בעולם, בהרבה גוונים ואופנים, כדי להועיל לעוד בלבול, ולסייע לעוד יהודי להלחם בכפירות.

וכשהאדם אינו מתייגע לחדש חידושים, מחמת שאינו מאמין בעצמו שהוא יכול לחדש חידושי תורה, על כן השי"ת מעורר עליו מחלוקת מצד היצר הרע, באופן שבהכרח יתעורר לחפש עצות, וכן נמצא שהוא מחדש.

אך כל זאת רק באופן שאינו מתייאש מהתגברות המלחמה, כי אם יבין את סיבת המחלוקת אזי יתעורר להאמין בחידושים שלו.

ד] בעיקר בלימוד תורת רביז"ל שיש בהם חידוש עצום מאוד, שעיקר החידושים בתורת רביז"ל מתחדשים בתוך חיי האדם, כי תורתו הוא 'תורת חיים' - לא רק חידושים בעלמא, אלא חידושים שמתבררים דווקא מתוך המחלוקת שעובר על האדם, כאשר לומד התורה ואינו מבין ויש לו מלא קושיות, ואח"כ הולך להתבודד ולספר להשי"ת מה שעובר עליו, ומתוך כך מתחיל להתבונן במה שלמד, ודייקא מתוך כך מתחיל להבין ענינים בתורה.

א] רביז"ל מגלה (ליק"מ ס"א): שיש עליהם מחלוקת מחמת שאין להם אמונה בעצמם, ואינם מאמינים בחידושי תורה שלהם שהם מחדשים, ואינם מאמינים שיש להשי"ת שעשועים גדולים מהחידושים שלהם, וע"ז זה שאין להם אמונה בחידושים של עצמם ע"ז זה הם מתרשלים בהחידושים שלהם, ועל כן בא עליהם מחלוקת, וע"ז זה הם שבים בתשובה וחוזרים ונחשבים אצלם החידושים שלהם, וחוזרים ומחדשים ונעשה מזה ספר.

כי כל הספרים מתחדשים דווקא ע"י שיש מחלוקת, ושיטה אחת טוענת כך והשיטה אחרת להיפך, וכך אחד שואל והשני משיב ומתחדדים השיטות וממילא כך נעשה ספרים בעולם.

ב] חשוב לדעת שמחלוקת אין הכוונה דווקא מחלוקת בין שני תלמידי חכמים, מחלוקת הוא גם היצר הרע (ליק"מ קע"ז). כלומר הסיבה שמתחדש על האדם מחלוקת מצד היצר הרע שמעורר בו נסיונות בלבולים ותאוות ונפילות וחלישות הדעת הוא דווקא שבביל לעורר את האדם למצוא בתורה חידושים חדשים של עצות להלחם עם היצר הרע.

ג] כי בתורה יש עצות ודרכים נפלאים לכל ענין

להקבר בין המרגלים

כחם עצום, ופוסק הלכה, עד שאפילו המתנגדים קראו לו 'ספר תורה חי', כשהיו באים לשאול אותו שאלה בהלכה, היה עונה בקיצור נמרץ, כן - לא, מותר - אסור, ולא מאריך בהסברים. אבל כשהיה מגיע אליו איזה בחור צעיר שקשה לו ברוחניות, היה יושב איתו שעות כדי לקרב אותו לעבודת השם, ואפילו שהזמן שלו היה מחושב, וכל הזמן היה עסוק בסדרי הלימוד שלו ובכתיבת ספריו, בכל אופן לעשות טובה ליהודי ברוחניות זה היה הדבר הכי חשוב.

אומר הקב"ה למשה רבנו: לדעתך הדבר הכי חשוב, זה לבוא לארץ ישראל, אבל תדע לך 'רב לך' - יש רוב טוב השומר לך הרבה יותר, וזה לעשות טובה ולזכות את ששים ריבוא נשמות עם ישראל שהדבר הזה בעצמו הוא הדבר הגדול ביותר שרק יכול להיות.

זה מוסר השכל בשבילנו דוקא אחרי ט' באב, הרי כל חורבן בית המקדש היה משום 'שנאת חינו', ואם כן הבנין של בית המקדש יהיה ע"י 'אהבת חינו', ועזרה וחסד בין יהודים בגשמיות וברוחניות.

המושג 'אהבת חינו' זה דבר יחסי, יש לך לפעמים דברים יותר חשובים לעשות מאשר לאהוב את החבר שלי, ולעזור לו, יש לי את הלימודים שלי, את העסקים שלי וכו', אומר לך הקב"ה: זה 'אהבת חינו' - כלומר שתעשה משהו שהוא בשבילך כמו בחינו, כלומר אפילו שיש לך דברים יותר חשובים, קודם כל תאהב את החבר שלך ותעזור לו. וזה הלכה למעשה לכל אחד מאיתנו.

עומק הפרשה

ישועה של חורבן

להם ארץ אחרת ולהתיישב בה, אך מיד המשיך להם השי"ת תיקון, 'צו את יהושע... כי הוא נחילנה', כלומר, על משה רבינו להסתלק למעלה, להתעלות למדרגות שאי אפשר להשיגם אלא לאחר ההתפשטות מהגוף הגשמי, ושם הוא פועל החמים על ישראל, דרך יהושע בן נון.

פעמים והישועה מגיעה דווקא בדרך זו, על ידי הסתלקות וחורבן, דווקא כשהכל חרב והצדיקים מסתלקים, דווקא בצורה זו ממשיך השי"ת את הישועה, כמו שאנו מפטירים השבוע, 'דברו על לב ירושלם... כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה', שהוא רמז על הסתלקות הצדיקים שנקראת מכה כפולה, כמו שאמרו חז"ל (איכה רבה א, לז) שקשה מיתת הצדיקים כפלים מחורבן בית המקדש.

דווקא כעת שהצדיק נעלם והסתלק, כוחו מתגבר ועולה, אין לנו אלא לעסוק בדבריו שהותיר לנו בידי תלמידו הנאמן, ולהוציא מהם את כח הנחמה, כמו שפתח הנביא 'נחמו נחמו עמי', כלומר קחו את הדעת שהשאייר הצדיק, עסקו בה ומצאו בה נחמה שלימה, בכוחו שדווקא כעת הוא מתגבר ועולה.

(ע"פ ליקו"ה נט"ו לסעודה ו, פא-פב)

משה רבינו משתוקק מאד להכנס לארץ ישראל, מי כמוהו יודע את מעלת ארץ ישראל ואת התיקונים הנוראים שהוא יכול לעשות בכניסתו אליה, לשעה ולדורות עולם, לשם כך התפלל משה רבינו חמש מאות וחמשה עשר תפילות, אך השי"ת אמר לו "רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה" (דברים ג, כו), ופירש"י 'הרבה מזה שמור לך'.

את עומק אותו טוב השמור למשה רבינו, נוכל לבאר על פי המדרש (דברים רבה ב, ט) שמבאר את טעם גזירה זו 'אם אתה נקבר כאן אצלן בזכותך הן באין עמך', כלומר דור המדבר לא היו ראויים לזכות לעולם הבא, בעקבות פגם נורא זה של חטא המרגלים היו עתידים להכרת משני העולמות, אך ישנה דרך אחת להביאם לחיי עולם הבא, והוא שמשה רבינו יקבר ביניהם, מחוץ לארץ הקודש משכן השכינה הק' וכך יבואו אתו לחיי עולם, ואכן משה רבינו קיבל טעם זה, נקבר בחוץ לארץ ובלבד שיעלה עמו לעתיד את דורו דור המדבר.

יש כאן מוסר בשבילנו, הרבה פעמים אדם חושב אני יכול ללמוד שעה גמרא או לקרוא תהלים, במקום לעשות חסד ליהודי, אומר לך הקב"ה, אם אתה יכול לעזור לחבר שלך, זה בחי' 'רב לך', כי יותר חשוב להקב"ה שנעזור ברוחניות ובגשמיות אחד לשני.

מסופר על רבי נחמן מטשריץ שהיה גאון גדול תלמיד

וַיִּתְעַבְרֵהוּ ה' בִּי לְמַעַנְכֶם וְלֹא שָׁמַע אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי רַב לְךָ אֵל תוֹסֵף דָּבָר אֵלַי עוֹד בְּדַבְּרֵי הָאֵהָ:

משה רבינו מבקש להכנס לארץ ישראל ובטוח שתענה בקשתו (כמובא במדרש תנחומא), אך השי"ת פונה אליו ומבקש ממנו 'רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה', אך מיד מצווה עליו 'וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו כי הוא יעבור לפני העם הזה והוא ינחיל אותם את הארץ'.

את עומק הענין מבאר מוהר"ת, השגת ארץ ישראל היא לקשר את השמים לארץ, בשונה מארץ העמים שהיא טמאה ומטמאת (כמובא בשבת יד:) - ארץ ישראל היא קדושה בעצמותה, בעשר קדושות זו למעלה מזו (כלים פ"א מ"ו).

לכן ביקש משה רבינו ביקש להכנס לארץ ישראל לכלול ארץ ושמים יחד, ובזה לתת לכל אחד דרך להכנס לקדושה, קדושה גמורה שלא תיפסק לעולם (עיין סוטה ט, ט), אך בעונות הדור לא היינו ראויים לכך, ולא היה ביד משה רבינו כח להכניס את ישראל לארצם ולהשרות את השכינה בארץ.

לכאורה, על ישראל להמשיך לנדוד במדבר, אולי לתור

איך יש לבין הזמנים חלק מהותי בחינוך?

כל אבא ואמא רוצים להוות דוגמא אישית לילדיהם, אך לא תמיד מצליחים הם בכך, כל אחד ונסיבותיו. דווקא בחלק של 'אי הצלחות' יכול כל הורה להיות 'דוגמא אישית', איך 'לא מצליחים', ואיך מגיבים כאשר לא הולך כסדר, וכבר כתבנו על כך רבות במדור זה.

כעת נעזור בענין ה'בין הזמנים' אשר הוא זמן מאוד מיוחד בו כל אחד יכול להיות 'דוגמא אישית'. וכל זאת דווקא מי שאינו רואה את עצמו כאדם שמהווה דוגמא אישית של 'עובד השם' לבני ביתו.

כבר עוררנו על כך רבות במדור זה, שכשם שיש לחנך את הבית, לעסק התורה והתפילה ושאר עניני עבודת ה' שיש בהם רצון ה'. כך יש לראות לחנך ולהכניס בבית את המושג של 'יהדות פשוטה', לשמור על ידאת שמיים פשוטה, גם בזמנים שאין עוסקים בעבודת ה' באתגליא. ובענין זה יכול כל אחד להיות דוגמא אישית בלי שום תקופת הכשרה של קבלת תואר 'עובד השם'. כי בענין זה הרבה טועים בהרגשתם שממילא אינם עובדי ה', וממילא אינם מצליחים לחנך להתמדה בתורה ול'עבודת השם', וכך הם מניחים את עצמם להתנהג בזלזול בהרבה עניני יהדות.

חשוב לדעת ולזכור, שבכל פעם שההורים מראים איזה אחיזה ביהדות פשוטה, יש בזה 'דוגמא אישית' לבני הבית לזכור איך מתנהגים גם בזמן שאין עבודת ה' בפירוש ובגילוי.

ובענין זה, דווקא מי שאינו 'עובד השם' בהגדרה של זמנינו, ובניו אין מזהים אותו כ'עובד', הוא יכול ביותר להוות דוגמא אישית, בהרבה מעניני היהדות.

ולדוגמא: לברר לפני כל נסיעה, אם המקום שומר שבת, האם המקום כשר, מה מצב השמירת ענינים וצניעות, וכאשר מזהים משהו לא כשר ולא ממש כרצון ה', מבטלים תכנית, אפילו אם כבר הגיעו למקום.

כמובן בחכמה, לא על חשבון הילדים, אדרבא יש לפצותם, אפילו אם יש בכך מאמץ של זמן או ממון, בזה הוא מחדיד בהם שהשי"ת קודם לכל, [כי עיקר החינוך הוא בכך שהילדים רואים את האב מתאמץ ומקריב 'מעצמו' למען ה', לאו דווקא קרבות גדולים, אפילו ענינים קטנים].

עוד דוגמא: מה קורה לבן שרואה את אביו ביומי דפגרא, חוטף איזה שיעור בתורה, ומזדרז באמצע טיול לחטוף כמה פרקי תהילים, וכן משנה קצת את התכנית בשביל להתפלל במנין, מקפיד לאכול כמו יהודי בנסיעה עם ברכות כבוונה וכו', כל אלו הם דוגמאות קטנות שחודרות לנפשות הצאצאים.

נקודה נוספת: כיון שעיקר החינוך עובר על ידי שיחת חברים בין האב לבן, דווקא ימים אלו בהם נמצאים יותר יחד, מן הראוי לשים לב להתחבר לבני הבית, לא צריך דווקא טיולים גדולים, אפשר גם לשבת מחוץ לבית או לעשות סיבוב קטן, לא מוסר ושיחות, רק לחזק את הקשר יחד.

◆ הודעה משמחת! מכון 'דעם רענג'ס אור' לצעירי הצאן, שמחים לבשר על הוצאת סדרת מדבקות מרהיבות, ערך ומוגש עם אלבום מיוחד וצבעוני לילדים, המחיר ומשריש בצעירי הצאן תוך כדי משחק את עצות רבינו הק', ומחירי בליבם ידאת שמים ומידות טובות. להשיג באידיש ובעברית. נמכר רק בכמויות לבתי כנסת ולתלמודי תורה: 025345040 שלוחה 6.

◆ התורה הזמנית: כפי שפורסם כאן בשבוע שעבר, בימים אלו החלו כלל ההולכים בתורות רבינו ז"ל לליך עם תורה ס"ה. ליקוטי תפילות: ס"ה. ליקוטי הלכות: נטילת ידים שחרית ד. קריאת שמע א. שליח ציבור. ברכת הריח ג. ערבית ד. מילה ה. נזקי שכנים א. מצרונות א-ו. ג. חכירות וקבלנות א.

◆ להגל התחלת תורה ס"ה, ארגון 'לטייל בתורתו' הידוע בעידוד והאדרת לימוד ליקוטי מוהר"ן בעין - הוציא לאור מהדורה עיונית מיוחדת ומפוארת של תורה ס"ה, בה מופיעה התורה הן בצורת הדין והן באותיות מאירות עיניים עם שוליים רחבים שנועדו לכתובת חידושים, ליקוטי תפילות על התורה, ליקוטי הלכות ערבית ד', ועוד. מהדורה זו מופיעה בשתי גדלים: מהדורת כיס (6A), ומהדורה מוגדלת (4A). ניתן להשיג בבתי המדרש בריכוזי חסידי ברסלב. לדרכי קבלת החוברות, ניתן להשאיר הודעה בשלוחות ההודעות למערכת ב'קו לסלסל בתורתו': 046277313.

◆ 'קו מידע אומן' כולל שלוחות שיעורים מכלל רבני ברסלב בעניין אומן - ראש השנה: 033081185.

י"ל ע"י מכון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות לנימונים בדוא"ר:
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערות בסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

זוהי: "נחמו נחמו עמי", נחמה כפולה, כי אנו צריכין נחמות כפולות דייקא בחינת נחמו נחמו, היינו נחמות התורה בחינת זאת נחמתי בעניי וכו'. אבל מהתורה אי אפשר לקבל נחמה בעצמו פראוי, כי לא זכה וכו', כי יכול ח"ו לצדיק אור התורה להפוך. ע"כ אנו צריכין עוד נחמה על נחמה שהוא פח הצדיק אמת המבארים ומצדיקים לנו אור התורה לטובה ולברכה ומשפיעים ומקמדים אותנו לקבל עצות טובות אמתיות מהתורה לחיים ולטוב ולא למות ולרע ח"ו, וזה עקר נחמתנו בחינת זה ינחמנו ממעשינו וכו' כנ"ל. וזה נחמו נחמו כנ"ל.

פי על-די ציור האור לטוב, על-די הצדיק אמת, על-די זה נעשים בכל מקום דברים שרעים לה' ותבנה. אפלו במקומות שהיו מדבר שמוחה ונתעשרים כל הדברים המקלקלים והעקומים והמקדמים וכו', שעי"ז עקר קיומנו בגלות:

ליקוטי הלכות, יין נסך ה, כה

יהלום

פי עקר נחמתנו היא התורה הקדושה וצדיקי אמת שבכל דור ודור: [עמ']

בכל תחילת בין הזמנים אני מתכנן תכניות איך להתעלות בבין הזמנים, אך במציאות אני מצליח?

אשריך שאתה עדיין מתכנן, הרבה כבר התייאשו אפילו מכך.

אך חשוב לדעת שאף שרגילים לומר לבחורים שבין הזמנים הוא מבחן יהדות אמיתית ופנימית לכל בחור, כאשר אין משגיח ומסגרת מחייבת, בכל זאת אל תיפול בדעתך כאשר אינך מצליח.

כי כמעט כל אדם רגיל, כאשר יש איזה שינוי בסדרי חייו, קשה לו להמשיך להתמיד בתורה כרגיל. ובפרט בחור הרגיל ללמוד סדרים ושיעורים ברורים ומוגדרים בשילוב מבחנים, קשה לו לעשות כל זאת כאשר הוא לבד בלי שום דבר שיחייבו ויזרוזו על כך.

ועל כן אף שמצד אחד בוודאי שבין הזמנים הוא זמן ראוי לכך שתבנה את יהדותך בצורה אמיתית ופנימית, אך אל תיפול ברוחך כאשר אינך מצליח לגמרי, ואין הדבר מוכיח שאינך עובד ה', כאשר הנך לומד פחות.

אך למעשה: תכין שני תכניות לימי בין הזמנים. תכנית

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מ"צ בעיר בית שמש יצ"ו

הלכה פסוקה

הלכות תפלת הדרך - א

ספר דברי יצחק

החיוב

היוצא לדרך בין בהליכה, ובין בנסיעה ברכב, ברכבת, בספינה - צריך לברך 'תפלת הדרך' (שו"ע ק, ד. ומשנ"ב ל). וכן בנסיעה במטוס (הליכות שלמה כא, ד. אהלך באמיתך, ט הערה ז. ועוד. וראה באשי ישראל, נ הערה ה). כי כל הדרכים בחזקת סכנה הם, וגם אם יצא בדרך לשלום מי יגיד לו אם יצליח שם, ואין לו להימלך [ליטול רשות] רק עם קונו היודע בו שיוליכיהו לשלום וישלח ברכה וכו' (מהרש"א, ברכות ח"א כט: ד"ה וכשאתה). ולכן צריך להזהר בזה מאוד (שלחן שלמה קי, ב. אהלך באמיתך ט, ב. ועוד). וגם י"א שהוא 'חיוב' כמו תפלה (ראה: משנ"ב כד. נמוקי או"ח, י"ד)

גם אלו חייבים לאמרה

- נשים חייבות בתפלת הדרך (לבושי מרדכי תנינא, י"ד לה ד"ה שנית).

- ההולך לדבר מצוה, צריך לומר תפלת הדרך (אשל אברהם, בוטשאטש, מהר"ת קי ד. אהלך באמיתך ט, ו. ועוד).

- גם הנוסע בכל יום, בין כשהיא דרך קבועה ובין אינה קבועה, חייב לאמרה. ומשום מה הרגילים לנסוע כל יום, מתרשלים לאמרה (אמת ליעקב, 139. ובקצות השולחן, סו בבד"ש"ו, ומסתפק בה דשמו במה שחוזר רק בלילה לישון נחשב רק כמתעבך בדרך. ולא זכיתי להבין, דודאי לא שייך לומר זאת בחזור לביתו הפרטי).

מתי הזמן לברך תפלת הדרך

דעת רוב הפוסקים שיש לברך רק לאחר שמתרחקים מן בניני העיר 'קצת', והוא בין 41-35 מטר. אבל

שמתוך כך תפלתו נשמעת. ובדיעבד אם אמרו כל הנוסח בלשון יחיד, יצא (שו"ע שם, ומשנ"ב יח - ט). אמנם אומרים 'ותנני לחן' בלשון יחיד, ולא 'ותתננו לחן' [וכן לא ככתוב בסידורים ותתנני] (מג"א י, עפ"י סוד. ובמשנ"ב בשם י"א. אך בשאר פוסקים הביאו את המג"א בסתמא).

ב. 'ותחזירנו לשלום': י"א שאומרים זאת דוקא אם דעתו לחזור לביתו מיד [באותו יום] (סידור הרב, פסקי קר"ש ותפלה). וי"א שאפילו דעתו לחזור למחר או אחר כך, יאמר זאת (אהלך באמיתך, ט טו. וסובר שיש לומר ותחזירנו לביתנו לשלום).

אכן מי ששכח ולא אמרו, אין לומר עוד הפעם תפלת הדרך כשחוזר באותו יום (הל"ש, כא הערה ה. אש"י ג. וכן מסתבר, כיון שבגמרא ובטור לא הזכירו נוסח זה כלל, ואם כן הוי ברכה לבטלה).

ג. הוספות לברכה: אפשר להוסיף עוד בקשות לפי צורך הענין, כגון שיצילנו מתאוונה או שאר סכנות שיש שם (ראב"ה, א ברכות פו. וכ"מ בשו"ע הרב ד, במש"כ להוסיף דברי רצוני. ערוה"ש, קי א. הגרש"א, באש"י נ הערה ד. אהלך אפשר להוסיף מה שרוצים, וככתוב בסידורים עוד פסוקים ותפלות (ראה

באליה רבה קי ח, ש"ל יושב בסתר וסיד למעלות). ונראה לי שאפשר להוסיף בתוך הברכה ולפרט גם מה שצריך לעצם הצלחת הדרך ומטרת נסיעתו (כי הרי אף בנוסח הברכה יש בקשות כאלו. וכן למפ"ש לעיל מהמהרש"א שברכה זו מיוסדת גם להצלחת מטרת דרכו).

אין לאומרה כשנמצאים עדיין 'בתוך העיר' אף על פי שכבר מתכוננים לצאת לדרך. וי"א שאפשר לברך אפילו בתוך העיר בזמן שהחליט והכין עצמו לצאת לדרך (עטרת זקנים, ד. ט"ו. ברכי יוסף, י. ספר המידות, דרך, ג. ובמעשה יחיאל, מיכלא דאסוותא, אות עט, כתב שכן מפורש בזה"ק). והכרעת המשנ"ב (כט) והכך החיים (מט): לכתחילה יש להזהר לברך ביציאה מן העיר דייקא, ומי שבירך בעודו בעיר, יצא. [אמנם כשנמצאים בדרך כמה ימים, אפשר לברך גם בתוך העיר, וכמ"ש להלן].

עד אימתי אפשר לברך?

א. לכתחילה יש לאומרה כשעדיין נמצאים בפרסה הראשונה של הדרך (רמ"א, קי ז), והיינו: לדעת החזו"א 4,608 מטר, ולשיעור הגר"ח נאה: 3,840 מטר. לפיכך הנוסע ברכב או ברכבת יש להזהר לומר כמעט תיכף כשמתרחקים מן העיר, כיון שבתוך זמן קצר נמצאים כבר יותר מהפרסה הראשונה (משנ"ב ל).

ב. אם לא אמרו אותה בפרסה הראשונה, צריך לברך כל זמן שנמצאים בדרך, כל עוד שלא הגיעו בתוך הפרסה הסמוכה למקום שרוצים להגיע. אבל אם כבר הגיעו בתוך הפרסה הסמוכה ליעד, יש לאומרה בלי הסיוע 'ברוך וכו' (שו"ע ז ומשנ"ב ל).

נוסח הברכה

א. צריך לומר כל הנוסח בלשון 'רבים' אפילו מי שהולך או נוסע ביחיד,